

Tội Nghiệp

Đàn Em

Hoàng Trọng Bay

Lời người viết:

Tôi ghi lại câu chuyện này với hy vọng liên lạc được B2 Huỳnh Đệ. Năm 1969 – 1970 thuộc Pháo Đội C Tiểu Đoàn 1 Pháo Binh Sư Đoàn TQLC. Sau 1973 B2 Huỳnh Đệ có thể lấy tên khác và đăng lính TQLC lần thứ hai và có thể về Tiểu Đoàn 4 Kinh Ngự. Vì Huỳnh Đệ là người Việt gốc Hoa không biết đọc tiếng Việt. Do đó quý vị nào biết tin tức của Huỳnh Đệ (hoặc có thể là tên khác khi tình nguyện đi TQLC lần thứ hai và về TĐ4 Kinh Ngự) có hoàn cảnh giống trong câu chuyện. Xin vui lòng liên lạc với người viết bài này để mong gặp lại đàn em.

Hoàng Trọng

Bay cell: 61-421-036-296.

*

* *

Vào khoảng tháng 7/1969 đơn vị tôi đang hành quân biệt phái cho Quân Đoàn 4 và đóng quân tại U-Minh Thượng, tôi được bổ xung một tân binh, đó là B2 Huỳnh Đệ. Thường một tân binh mới bổ xung về khẩu đội, cần phải ở lại khẩu đội để được huấn luyện chuyên môn về pháo binh, vì sự quan trọng trong việc yểm

trợ tác xạ cho đơn vị bạn, “sai một ly đi một dặm”, do đó đòi hỏi một binh sĩ của pháo binh cần phải biết rõ về cơ bản pháo binh, khi nghe lệnh từ khẩu đội trưởng giao việc thì phải làm đúng công việc trong mệnh lệnh đó. Thí dụ:

- Binh nhất A và binh nhì B chuẩn bị 5 quả đạn nổ chạm.

Anh A và anh B phải biết lấy ra 5 trái đạn và lấy 5 đầu đạn nổ chạm, gắn vào đầu 5 trái đạn để sẵn sau nòng súng đại bác, kèm theo bên cạnh là 5 đuôi đạn, mỗi đuôi đạn có 7 gói thuốc nạp trong đuôi đạn và khi nghe lệnh tiếp:

- Đạn nổ chạm thuốc nạp 3.

Anh A và anh B phải biết lấy ra bớt 4 gói thuốc nạp nằm trên cùng và kiểm tra lại có phải còn 3 gói thuốc nạp trong đuôi đạn hay không? Nếu đủ, như vậy anh A và anh B đã làm xong nhiệm vụ và chờ lệnh tiếp.

Đó là một công việc đơn giản nhất cho một binh sĩ pháo binh học, để làm quen với nhiều công việc khác trong việc tác xạ yểm trợ pháo binh cho đơn vị bạn, rồi từ từ học thêm những việc khó hơn chẳng hạn như: chỉnh máy thăng bằng trên súng đại bác, mở cơ bấm, đóng cơ bấm và giạt cò. Khó hơn nữa là ghi độ giật lên máy ngắm và cột chuẩn để điều chỉnh nòng

Thủy Quân Lục Chiến

súng đúng hướng tác xạ.

Trong lúc tôi đang chỉ cho B2 Huỳnh Đệ làm quen dần với việc làm đơn giản nhất thì có lệnh của sĩ quan pháo đội phó ra lệnh tôi đề cử một binh sĩ để bổ xung cho một toán đề lô mới do Th/Úy Hòa làm trưởng toán, Thiếu Úy Hòa khóa 9/68 Thủ Đức, mới về pháo đội. Thường thì một toán đề lô gồm một sĩ quan là toán trưởng có hai hoặc ba binh sĩ đi cùng toán. Nhiệm vụ của các binh sĩ này là thay phiên mang máy truyền tin để liên lạc, xin tác xạ yểm trợ và lo ăn uống cũng như sinh hoạt chung cho cả toán đề lô đó.

Trong lúc tôi đang phân vân chưa biết chọn ai, một bên là lính cũ đã được huấn luyện thông thạo việc tác xạ yểm trợ, một bên là lính mới đang được huấn luyện, nhưng B2 Huỳnh Đệ có tướng người cao, to, khỏe mạnh cũng rất cần cho việc tác xạ.

Thời điểm năm 1969, chiến trường miền Tây chưa sôi động mấy, có thể nói: “Đi hành quân giữa Pháo Binh TQLC và các tiểu đoàn tác chiến TQLC thì Pháo Binh có vẻ an toàn hơn”, nhưng kể từ khi Sư Đoàn TQLC tham chiến tại Vùng 1 Chiến Thuật thì trận đánh nào cũng đều nguy hiểm, cho nên, Pháo Binh, Truyền Tin, Quân Y, các tiểu đoàn tác chiến, các đại đội Viễn Thám điều tham chiến, đạn V.C. không dành riêng ai.

Trở lại việc chọn một binh sĩ để đi theo toán đề lô mới, tôi chưa chọn được ai thì Binh 2 Huỳnh Đệ xin tình nguyện đi. Trong lòng tôi nghĩ: “Không lẽ mình làm gì khiến anh này bất mãn và tình nguyện đi, khi anh biết rằng ra đi như vậy nguy hiểm cho cá nhân anh nhiều hơn là anh ở lại với khẩu đội”. Nhưng tôi phải chấp nhận chọn B2 Huỳnh Đệ đi, vì đây là tự nguyện chứ tôi không bắt buộc. Thế là B2 Huỳnh Đệ chuẩn bị ba lô, súng đạn cá nhân và

từ giã anh em khẩu đội để đi theo toán đề lô của Thiếu Úy Hòa.

Khoảng một thời gian vài ba tuần sau, khi Pháo Đội tôi di chuyển đến một vị trí đóng quân mới nằm cạnh kinh Thới Bình thì tôi gặp lại toán đề lô của Thiếu Úy Hòa đang đi cùng một đơn vị tác chiến của TQLC bên kia bờ kinh và cũng đang chuẩn bị đóng quân nằm phòng thủ vòng ngoài cho Pháo Binh. Tôi chưa nhìn rõ có phải B2 Huỳnh Đệ hay không tôi chỉ gọi “Huỳnh Đệ”

Tuy không nghe trả lời gì cả nhưng người đó nhảy xuống kinh và bơi qua bờ phía bên tôi. Khi gần tới bờ tôi nhìn rõ đúng là B2 Huỳnh Đệ, hai anh em vui vẻ, thăm hỏi nhau trong lúc tôi đang chuẩn bị cho việc đóng quân và Huỳnh Đệ tự động vào giúp tôi và phụ anh em trong khẩu đội sửa soạn giống hướng súng và chuẩn bị tác xạ yểm trợ. Tôi hỏi Huỳnh Đệ:

-Mày đã lo cho ông thầy chưa mà qua đây?

Huỳnh Đệ nói:

-Chuyện nhỏ, hai thằng kia cũng làm được, nhớ anh em quá, gặp anh em mừng quá, tôi phải vội vàng qua thăm anh em một chút, rui lát nữa có lệnh di chuyển thì mất cơ hội gặp anh em, nhất là anh.

Tôi rất cảm động vì câu nói và hành động của Huỳnh Đệ đã khiến anh em chúng tôi rất vui lòng. Sau đó Huỳnh Đệ bơi trở lại bên kia kinh với toán đề lô. Tôi nhận xét, đúng là Huỳnh Đệ đã có ít nhiều kinh nghiệm trong thời gian đi hành quân với các đơn vị tác chiến.

Vừa mới đóng quân xong, ăn cơm, chưa ngã lưng được, thì có lệnh di chuyển đến vị trí đóng quân mới, thế là đơn vị bạn và toán đề lô lại phải mở võng, dỡ lều để di chuyển. Huỳnh Đệ đã đoán đúng và không bỏ lỡ cơ hội gặp anh em chúng tôi và tôi cũng đã hiểu rằng: “Như vậy là mình không ép Huỳnh Đệ cái gì

cả và Huỳnh Đệ vẫn có tình cảm với cá nhân tôi và cả anh em trong khẩu đội”.

Tuy tôi yên tâm nhưng cũng bắt đầu lo lắng cho đàn em của mình đang đi vào hiểm nguy và tôi luôn tâm niệm: “Mong cho đàn em của mình an toàn, vui vẻ trong nhiệm vụ mới và mong ngày được gặp lại”.

Thời gian vài tuần sau, tôi lại gặp toán đề lô của Thiếu Úy Hòa nhưng không thấy B2 Huỳnh Đệ. Tôi đến gặp Thiếu Úy Hòa thì được biết Huỳnh Đệ được chuyển qua toán đề lô khác. Trong lòng tôi nghi: “Chắc có chuyện gì xảy ra cho Huỳnh Đệ đây” nhưng vì cấp dưới tôi không được quyền thắc mắc hỏi, cũng may là Thiếu Úy Hòa tự ý nói lý do Huỳnh Đệ qua toán đề lô khác. Thiếu Úy Hoà hỏi tôi:

-Huỳnh Đệ là lính của anh hả?

Tôi trả lời:

-Đúng Thiếu Úy, có việc gì vậy?

Thiếu Úy Hoà nói:

-Thằng này ba gai lắm, tôi nhờ nó treo võng cho tôi nó không làm, nó còn đòi xin đổi qua toán đề lô khác nên tôi đồng ý do đó lần này không có mặt Huỳnh Đệ.

Từ đó tôi yên tâm là Huỳnh Đệ vẫn an toàn và đi hành quân với toán đề lô khác, còn việc Thiếu Úy Hoà nói, tôi đợi đến khi gặp Huỳnh Đệ tôi sẽ hỏi cho ra lẽ, nếu Huỳnh Đệ sai tôi sẽ chỉ bảo nó và xin lỗi Thiếu Úy Hoà...

Ngoài đời, trước khi tình nguyện vào TQLC, tôi biết, Huỳnh Đệ là một đàn em của Mã Thầu Dậu, một đại ca du đặng có tiếng ở vùng Chợ Lớn thời bấy giờ, nhưng Huỳnh Đệ lại là một thợ uốn tóc, có bàn tay săn sóc làm đẹp cho phái đẹp rất giỏi. Còn khi vào TQLC và bổ xung về cho tôi, tuy thời gian không lâu nhưng cũng đủ để tôi nhận xét rằng Huỳnh Đệ cũng chẳng có gì khác biệt hơn anh em chúng tôi mà ngược lại chúng tôi sống rất hòa đồng

và có tình cảm với nhau rất nhiều, đó là tình “huỳnh đệ chi binh”..

Sau một thời gian hành quân ở vùng 4, chúng tôi được về hậu cứ nghỉ dưỡng quân và Huỳnh Đệ được trả về lại cho tôi. Thế là anh em chúng tôi có được những ngày gặp lại nhau và vui vẻ trong những ngày chờ cuộc hành quân mới, có lẽ sẽ theo Lữ Đoàn 369 đi hành quân sang Campuchia. Huỳnh Đệ đã xong thời gian đi đề lô và bây giờ Huỳnh Đệ đương nhiên được ở lại với khẩu đội để học hỏi tiếp công việc của một người lính pháo binh chuyên nghiệp. Tuy binh sĩ không được học một trường Pháo Binh chuyên nghiệp nào nhưng khi về Tiểu Đoàn Pháo Binh thì cũng phải biết ít nhiều về cơ bản Pháo Binh như tôi đã kể từ đầu.

Thời gian nghỉ dưỡng quân đã hết, đơn vị tôi được lệnh chuẩn bị hành quân sang Campuchia, đồng thời Huỳnh Đệ được sang Pháo Đội khác, tuy cùng TĐ1 PB. Không cần biết lý do, không khiếu nại, “thi hành trước khiếu nại sau” đó là lệnh.

Tôi rất buồn vì lệnh này, tình cảm chúng tôi đang trong thời kỳ thâm đậm tình anh em và nguyện sống chết có nhau. Vui cùng hưởng, nguy hiểm cùng giúp nhau vượt qua, vậy mà bây giờ tôi buộc lòng phải báo tin này cho B2 Huỳnh Đệ để chuẩn bị... Mặc dù tôi không muốn việc này xảy ra. Vì B2 Huỳnh Đệ là người Hoa, chỉ nói bập bẹ tiếng Việt nên tôi phải gọi Huỳnh Đệ tới và đọc lệnh thuyên chuyển cho Huỳnh Đệ nghe. Tôi gọi:

- Huỳnh Đệ, nghe tao đọc lệnh thuyên chuyển của Pháo Đội cho mày sang trình diện Pháo Đội mới.

Vừa nghe tôi nói như vậy tôi đã thấy khuôn mặt của Huỳnh Đệ đã thay đổi rất nhiều. Không phải là Huỳnh Đệ của tôi thời gian qua. Mấy ngày dưỡng quân vừa qua chúng tôi có thời

Thủy Quân Lục Chiến

gian vui chơi, qua lại, thăm hỏi gia đình của nhau. Tôi có đưa Huỳnh Đệ về nhà tôi chơi, chúng tôi coi nhau gần như anh em ruột thịt. Tôi cũng có đến thăm gia đình Huỳnh Đệ và gặp vợ của Huỳnh Đệ rất vui vẻ và chưa có con. Khuôn mặt của B2 Huỳnh Đệ bây giờ không vui vẻ, không hiền lành như những chàng thợ uốn tóc mà là khuôn mặt của những tay du đãng ở Chợ Lớn, Huỳnh Đệ tức giận nói:

- Tao không đi đâu, nếu chuyển tao đi, không cho ở với mày thì tao sẽ đào ngũ.

Tôi nghe như vậy là tôi mất hồn, không phải mất hồn vì lời xưng hô của Huỳnh Đệ vì Huỳnh Đệ là người Tàu nên cách xưng hô như vậy là thường, nhưng cái tôi sợ là Huỳnh Đệ sẽ đào ngũ thật, nếu bắt Huỳnh Đệ chuyển chuyên sang pháo đội khác...

Vì vậy tôi rất lo lắng, nhưng dù sao tôi cũng phải đọc lệnh chuyển chuyên cho B2 Huỳnh Đệ nghe. Nghe xong Huỳnh Đệ đi sửa soạn ba lô súng ống trả lại cho kho tiếp liệu và buồn bã ra đi không nói một lời từ giã với anh em chúng tôi.

Hôm sau đơn vị chúng tôi lên đường hành quân sang Campuchia mà không có B2 Huỳnh Đệ trong pháo đội của tôi nữa... Trên đường đi hành quân tôi vẫn nhớ lời Huỳnh Đệ và tôi sợ Huỳnh Đệ sẽ làm thật... Sau mấy tháng hành quân sang Campuchia đơn vị đã được về hậu cứ nghỉ dưỡng quân.

Về hậu cứ nghỉ dưỡng quân ai không vui, không nghĩ tới vợ con, nhưng khi về đến Trại Chương Dương, hậu cứ của Tiểu Đoàn 1 Pháo Binh TQLC, khoảng 3-4 giờ chiều, chúng tôi được lệnh phải ngồi yên trên xe và đoàn xe đậu trong sân cở của Tiểu Đoàn với tư thế sẵn sàng di chuyển khi có lệnh, có nghĩa là súng đại bác 105 ly vẫn còn móc sau xe GMC và anh em binh sĩ phải ngồi yên trên xe, súng cá nhân đầy

đủ chỉ có sĩ quan được lệnh vào họp với Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn...

Ngồi mãi đến 6 giờ chiều mới được lệnh cho xuống xe để ăn tối và ở tại chỗ chờ lệnh tiếp. Trong lúc ăn cơm tối thì nghe tin hành lang là sáng mai đơn vị sẽ di chuyển lên phi trường Tân Sơn Nhất và được không vận ra Vùng 1 Chiến Thuật và tham chiến trận Hạ Lào “Lam Sơn 719”...

Dù không được lệnh, tôi vẫn du di cho anh em dọt về nhà thăm gia đình và hứa với tôi có mặt tại đơn vị trước 6 giờ sáng để kịp di chuyển lên phi trường TSN, tôi còn dặn hờ, “nếu ai lên trễ thì phải tự túc lên cổng Phi Long và quá giang xe KQ vào chỗ TQLC, còn ba lô và súng đạn của anh em tôi chịu trách nhiệm phải mang theo dùm”... Riêng cá nhân tôi trước khi dọt về nhà tôi chạy vào văn phòng pháo đội gặp anh TS1 Trí để hỏi thăm tin tức của B2 Huỳnh Đệ.

Một nỗi buồn thất vọng đến với tôi khi được biết B2 Huỳnh Đệ đã đào ngũ kể từ ngày nhận lệnh chuyển chuyên. Nỗi buồn ấy đã theo tôi về với gia đình vợ con, tôi cũng tự ký cho tôi một tờ giấy phép rời ra đón xe về Sài Gòn trong nỗi buồn vô tận.... Về đến nhà vợ con tôi rất vui mừng khi gặp lại tôi sau mấy tháng hành quân. Sau một đêm tận hưởng hạnh phúc cùng vợ con, sáng sớm hôm sau, lên đến Thủ Đức tôi vào ngay trại Chương Dương và điếm danh xem anh em thiếu đủ bao nhiêu. Rất may sáng nay anh em có mặt đầy đủ và vui vẻ cũng như tôi khi được về thăm gia đình trước khi đi hành quân. Đây là một chuyện lạ có một không hai. Thường thường mỗi lần có lệnh đi hành quân, trước giờ lên đường tôi điếm danh báo cáo quân số thế nào cũng thiếu một hoặc hai người, nhưng lần này anh em có mặt đầy đủ...

Đúng 7 giờ sáng đoàn quân xa đưa toàn bộ

pháo đội C Tiểu Đoàn 1 Pháo Binh TQLC lên đường vào phi trường TSN, rồi di chuyển ra miền Trung bằng phi cơ C130...

Sáng nay bầu trời u-ám, hơi se lạnh, buồn vì khí hậu thì ít mà buồn vì nhớ đàn em Huỳnh Đệ nhiều hơn. Giờ này anh em chuẩn bị đi vào vùng lửa đạn miền giới tuyến, còn Huỳnh Đệ đang ở đâu? Dù rằng không ở chung một pháo đội nhưng cũng là lính của Tiểu Đoàn 1 Pháo Binh TQLC thì cũng đâu xa lạ gì, vậy mà “mây” đành đoạn bỏ anh em tao mây đi, chúng tao nhớ mây lắm...

Thời gian cứ trôi qua, chúng tôi cứ miệt mài đi vào trận đánh này rồi trận đánh khác, đến nơi này rồi di chuyển qua nơi khác, nào là Khe Sanh, Lao Bảo, Hạ Lào, Lam Sơn 719, Cù, Động Toán, Bá Hồ, Sazge, C1, C2, Đông Hà, Quảng Trị, A Sao, A Lưới, .v.v.. nhiều quá nhớ không hết.... Thấm thoát mới đó mà đã qua đi hết năm năm miệt mài với chiến trận. Năm 1973 là năm có dấu hiệu của Hòa Bình. Nhưng hòa bình đâu chưa thấy, chỉ thấy anh em chúng tôi đã trở thành lính của Quân Đoàn 1 hồi nào không hay. Cứ quanh quẩn vùng giới tuyến, luân phiên nhau thay đổi vị trí đóng quân cho nhau, khi thì Cửa Việt, khi thì Mỹ Thủy, Gia Đăng, Triệu Phong, Hương Điền v.v.. Vì cần mua một ít đồ dùng cá nhân, tôi ra chợ Đông Ba để kiếm mua. Lúc đó vào khoảng 2 giờ chiều, tôi đang đi bộ trên đường Trần Hưng Đạo, dọc theo bờ sông Hương đối diện rạp hát Hưng Đạo, tôi nghe ai đó ngồi trên xe GMC gọi đúng tên tôi. Nhìn theo chiếc xe GMC của TQLC đang chạy ra hướng Quảng Trị hình như là xe tiếp tế của Tiểu Đoàn 4 Kinh Ngự... Tôi định thần, trời ơi, có phải Huỳnh Đệ đó không? Tôi tin chắc đó là Huỳnh Đệ, là thằng đàn em của tôi đã đào ngũ cách đây ba năm, sao lại có mặt ở đây?

Có lẽ Huỳnh Đệ sau đào ngũ mà vẫn còn luyến tiếc bộ đồ sóng thần nên lấy tên khác và đăng đi TQLC lần nữa và hiện là quân nhân của Tiểu Đoàn 4 Kinh Ngự TQLC. Nếu đúng vậy thì B2 Huỳnh Đệ của tôi không còn là Huỳnh Đệ nữa mà là một cái tên khác làm sao tôi biết để đi tìm đàn em, hơn nữa tôi không quen ai ở Tiểu Đoàn 4 Kinh Ngự cả.

Người ngồi trên xe lại đứng dậy và dơ tay quơ qua quơ lại có lẽ để tôi dễ nhận diện đó là B2 Huỳnh Đệ của tôi. Xe thì vẫn cứ chạy, còn tôi thì đứng như trời trồng nhìn theo Huỳnh Đệ nhỏ dần và khuất dạng sau cú quẹo phải của xe chạy ra hướng Quảng Trị... Vì là cấp thấp và tôi cũng còn nhiệm vụ của tôi nữa, tôi không thể bỏ nhiệm vụ của mình để đi tìm đàn em. Hơn nữa chiến sự mỗi ngày mỗi sôi động hơn, các đơn vị di chuyển thường xuyên. Mạng sống của tôi cũng chưa có gì bảo đảm làm sao tôi có thì giờ để đi tìm đàn em...Thế là hôm ấy là lần đầu tiên tôi biết tin về đàn em nhưng chắc lắm và cũng là lần cuối cùng tôi gặp đàn em của tôi.

Kể từ đó cho đến ngày đau khổ nhất của tôi là ngày 30/4/75. Thời gian này tôi vẫn có mặt trong đoàn quân của Sư Đoàn TQLC đang di chuyển về căn cứ Sóng Thần để rồi theo lệnh của Tổng Thống Dương Văn Minh bỏ súng và tan hàng chứ không đầu hàng...

Kể từ ngày ấy cho đến nay đã hơn 40 năm khi ngồi viết những dòng chữ này tôi vẫn chưa có tin tức gì về đàn em của tôi. Cầu mong cho đàn em vẫn còn bình yên dù còn ở V.N hay đã may mắn sống ở một nước Tự Do nào đó trên thế giới này.

Hoàng Trọng Bay